

# KOMUNIKAT z BADAŃ

NR 28/2016

---

ISSN 2353-5822

## Polacy o przyszłości energetycznej kraju

Przedruk i rozpowszechnianie  
tej publikacji **w całości** dozwolone  
wyłącznie za zgodą CBOS.  
Wykorzystanie **fragmentów**  
**oraz danych empirycznych**  
wymaga podania źródła

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 9 stycznia 2015 roku



Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej  
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa  
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl  
<http://www.cbos.pl>  
(48 22) 629 35 69

W styczniu br. w Warszawie odbyła się debata „Polityka energetyczna 2050”, zorganizowana w ramach Forum Zmieniamy Polski Przemysł. Jej głównymi tematami były: strategia energetyczna państwa, rozwój technologii i OZE<sup>1</sup> oraz rola wsparcia regulacyjnego dla poszczególnych źródeł energii. Uczestniczący w debacie minister nowo powstałego resortu energii podkreślił, że celem strategicznym rozwoju polskiej energetyki będzie wykorzystywanie energii z rodzimych źródeł, wytwarzanej przede wszystkim z krajowych surowców energetycznych. W perspektywie najbliższych kilkudziesięciu lat podstawę bezpieczeństwa energetycznego stanowić będzie węgiel kamienny i brunatny, przy uzupełniającym równomiernym udziale pozostałych źródeł pozyskiwania energii.

Jakie są oczekiwania i preferencje Polaków w tej kwestii? Czy stawiamy raczej na paliwa kopalne czy OZE lub energetykę jądrową?

#### **SPOŁECZNY WIZERUNEK ŹRÓDEŁ POZYSKIWANIA ENERGII**

Po raz drugi<sup>2</sup> poddaliśmy ocenie badanych<sup>3</sup> pięć źródeł pozyskiwania energii: węgiel (kamienny i brunatny), ropę naftową, gaz ziemny, paliwa jądrowe i odnawialne źródła energii (promieniowanie słoneczne, wiatr, wodę, biomasę). Zadaniem respondentów była ocena każdego ze źródeł w czterech wymiarach:

- wydajności energetycznej,
- kosztu wytworzenia energii,
- poziomu bezpieczeństwa,
- perspektywiczności.

---

<sup>1</sup> OZE – odnawialne źródła energii.

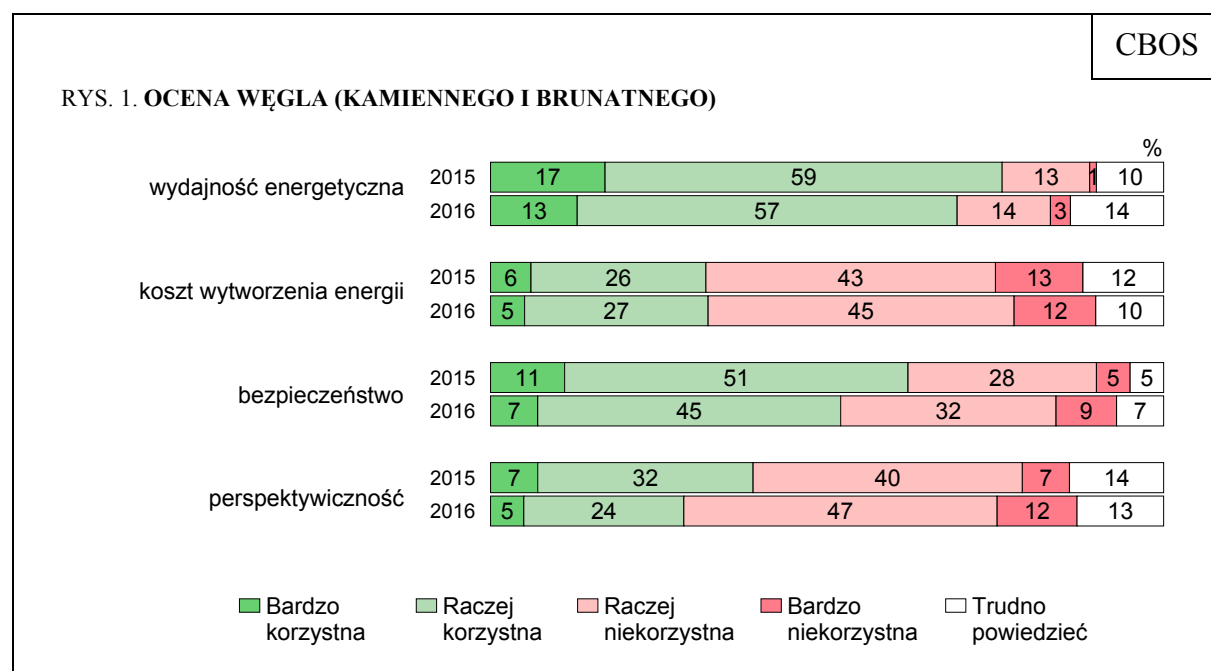
<sup>2</sup> Poprzedni (pierwszy) pomiar – styczeń 2015.

<sup>3</sup> **Badanie przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganym komputerowo (CAPI) w dniach 21–28 stycznia 2016 roku na liczącej 992 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski. Badanie zrealizowano we współpracy z Collegium Civitas.**

W celu uniknięcia nieporozumień semantycznych pytania zawierały definicję każdego z powyższych pojęć. Wydajność energetyczna została określona jako relacja pomiędzy zużyciem źródła energii a ilością energii wytworzonej. Koszt wytworzenia energii oznaczał sumę wydatków koniecznych do pozyskania źródła energii oraz stworzenia i utrzymania infrastruktury niezbędnej do jej produkcji i dystrybucji. Poziom bezpieczeństwa odnosił się do stopnia, w jakim wykorzystywanie źródła energii zagraża otoczeniu – ludziom, środowisku, klimatowi. Z kolei inwestowanie w źródło energii i infrastrukturę potrzebną do jego wykorzystania miało być uznane za perspektywiczne, jeśli dawałoby nadzieję na większe bezpieczeństwo energetyczne w przyszłości.

Wprowadzanie kolejnych pojęć rozłożyliśmy w czasie – bezpośrednio po doprecyzowaniu znaczenia pojedynczego kryterium respondenci byli proszeni o wykorzystanie go do oceny uwzględnionych w badaniu źródeł energii.

Listę ocenianych źródeł energii otwierał węgiel. Surowiec ten postrzegany jest przede wszystkim jako wydajny (70% pozytywnych ocen wydajności energetycznej przy połączeniu kategorii „bardzo korzystna” i „raczej korzystna”). Na temat jego bezpieczeństwa opinie są dość podzielone – nieco ponad połowa (52%) badanych uważa, że spalanie węgla nie zagraża otoczeniu, przeciwnego zdania jest 41% respondentów. Oceny negatywne zdecydowanie przeważają nad pozytywnymi w odniesieniu do kosztów wytworzenia energii (57% wobec 32%) i perspektywiczności (59% wobec 29%).

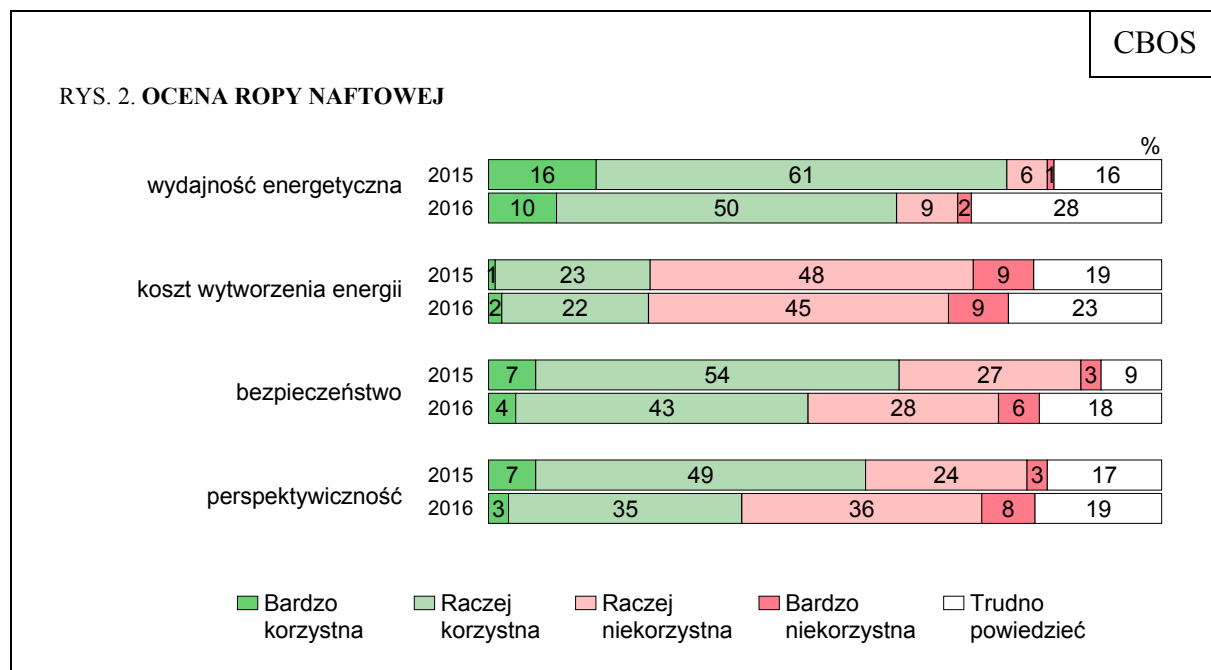


W ciągu ostatnich 12 miesięcy oceny węgla jako źródła pozyskiwania energii uległy pogorszeniu we wszystkich uwzględnionych wymiarach. Najwięcej, bo aż o 12 punktów procentowych, wzrósł odsetek osób negatywnie oceniających węgiel w kontekście zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego w przyszłości (perspektywiczność).

Zauważalnie (o 8 punktów procentowych) zwiększył się również sceptycyzm w ocenie bezpieczeństwa wykorzystywania węgla, a jednocześnie nieco mniej osób przekonanych jest o jego wysokiej wydajności energetycznej (spadek o 6 punktów procentowych).

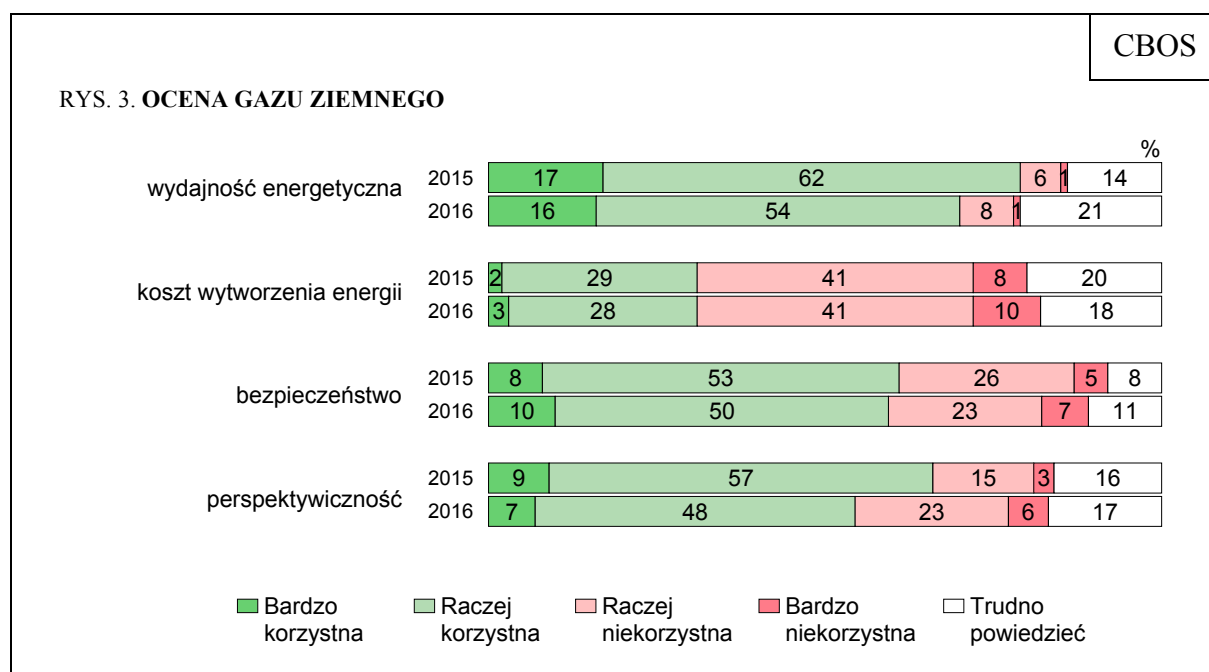
Ocena ropy naftowej zbliżona jest do oceny węgla. Paliwo to postrzegane jest przede wszystkim jako wydajne (60%) i raczej bezpieczne (47% ocen pozytywnych wobec 34% negatywnych). W kwestii szans zapewnienia Polsce bezpieczeństwa energetycznego (perspektywiczność) przeważa ocena negatywna (44% wobec 38% ocen pozytywnych). We wszystkich tych trzech wymiarach notujemy, podobnie jak w przypadku węgla, spadek ocen pozytywnych w stosunku do stycznia 2015 roku – w ocenie bezpieczeństwa o 14 punktów procentowych, w ocenie wydajności o 17 punktów procentowych i w ocenie perspektywiczności o 18 punktów procentowych. Co ciekawe, spadkom tym towarzyszy wzrost odsetków odpowiedzi „trudno powiedzieć”, najbardziej znaczący w przypadku oceny wydajności energetycznej i bezpieczeństwa.

W ciągu ostatnich 12 miesięcy nie uległa natomiast zmianie ocena kosztów wytworzenia energii – podobnie jak przed rokiem zdecydowanie przeważa przekonanie, że wykorzystywanie ropy naftowej wymaga dużych nakładów finansowych (54%).



Gaz ziemny postrzegany jest jako paliwo efektywne (70%), bezpieczne (60%), przyszłościowe (55%), ale drogie (51% ocen negatywnych).

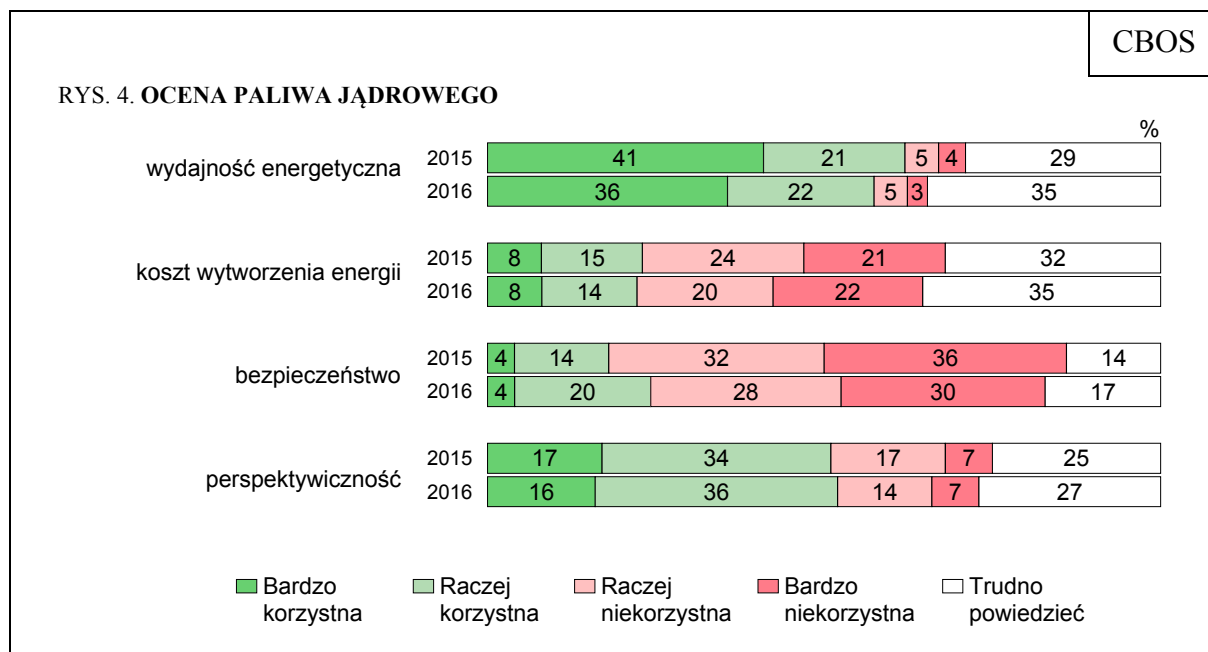
W porównaniu ze styczniem 2015 roku oceny tego surowca uległy podobnym zmianom jak oceny pozostałych uwzględnionych w badaniu paliw kopalnych: notujemy spadek ocen pozytywnych w odniesieniu do wydajności energetycznej (o 9 punktów procentowych) i perspektywiczności (o 11 punktów). Nie uległy natomiast zmianie oceny bezpieczeństwa i kosztów wytworzenia energii.



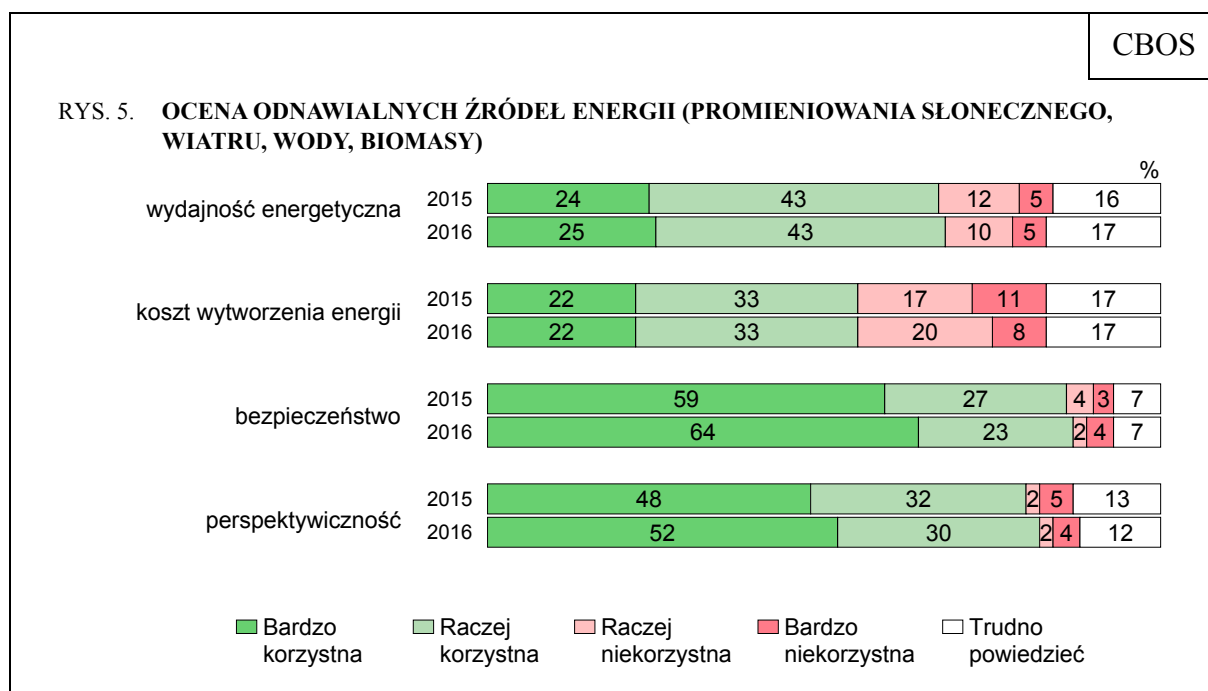
Paliwo jądrowe uznawane jest za źródło energii wydajne (58% wobec 8% ocen negatywnych) i perspektywiczne (52% wobec 21% ocen negatywnych), ale jednocześnie niezbyt bezpieczne (58% ocen negatywnych wobec 24% pozytywnych) i generujące wysokie koszty (42% ocen negatywnych wobec 22% pozytywnych).

W stosunku do 2015 roku mamy do czynienia z niewielkim spadkiem pozytywnych ocen wydajności paliw jądrowych (o 4 punkty procentowe), wzrósł natomiast (o 6 punktów) odsetek pozytywnie oceniających wpływ ich wykorzystania na otoczenie (bezpieczeństwo).

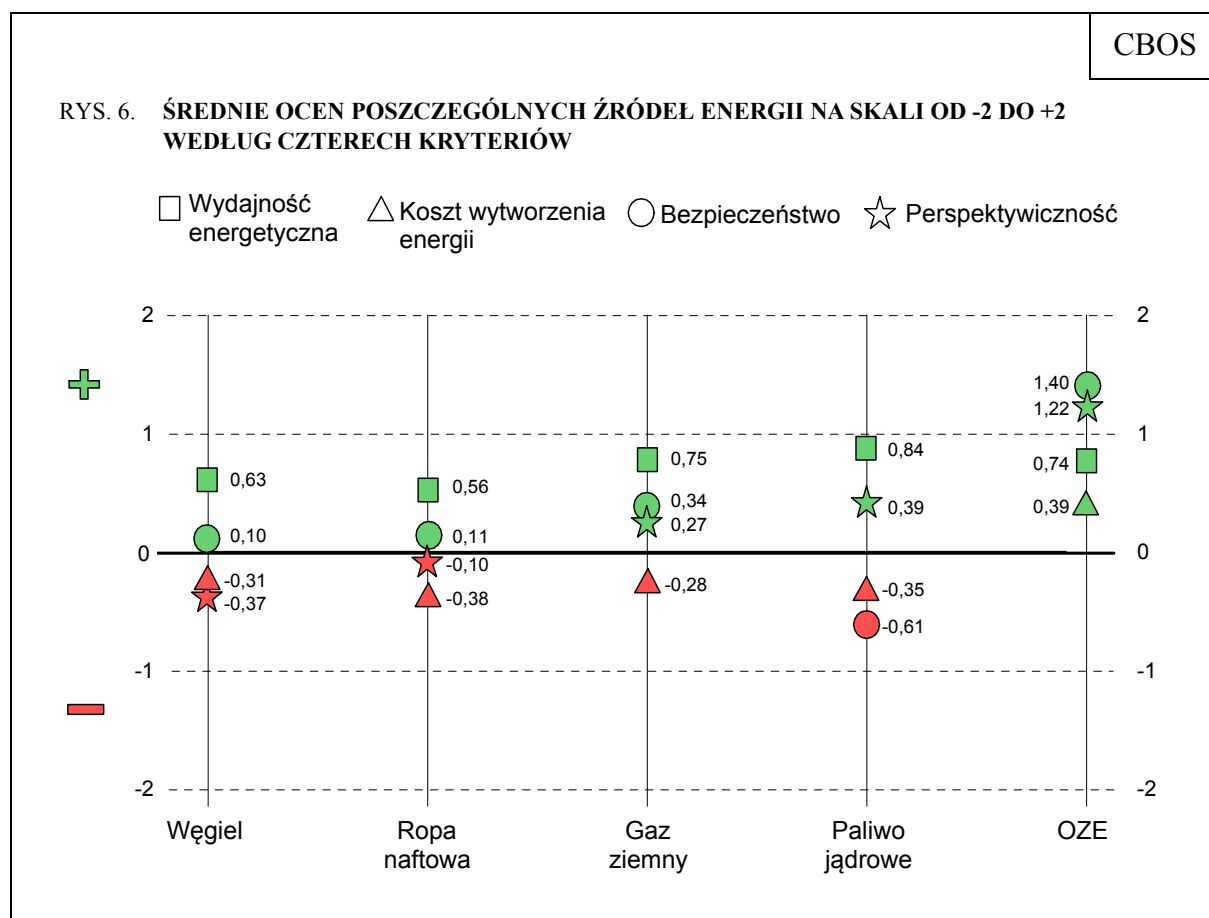
Zarówno przed rokiem, jak i obecnie na uwagę zasługuje liczna grupa badanych nie potrafiących dokonać oceny paliw jądrowych. W stosunku do stycznia 2015 roku odsetki odpowiedzi „trudno powiedzieć” wzrosły we wszystkich wymiarach, przekraczając obecnie 30% w kategoriach kosztów wytworzenia energii oraz wydajności energetycznej.



Podobnie jak przed rokiem, oceny badanych tworzą zdecydowanie pozytywny obraz odnawialnych źródeł energii. Energetyka odnawialna niemal powszechnie postrzegana jest jako bezpieczna (87%, w tym 64% ocen bardzo pozytywnych) i przyszłościowa (82%, w tym 52% ocen bardzo pozytywnych). Ponad dwie trzecie respondentów jest przekonanych o wydajności odnawialnych źródeł energii (68%). Relatywnie najgorzej oceniany jest koszt wytworzenia energii ze źródeł odnawialnych, jednak nawet w tym przypadku oceny pozytywne zdecydowanie przeważają nad negatywnymi (55% wobec 28%).



Różnice w sposobie postrzegania źródeł pozyskiwania energii dobrze obrazuje zestawienie średnich wartości ocen<sup>4</sup> w poszczególnych wymiarach.



Węgiel i ropa naftowa mają bardzo podobny odbiór społeczny: umiarkowanie wydajne (średnia ocena poniżej wartości 1), dość drogie i mało perspektywiczne, zwłaszcza węgiel, którego szanse na zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego kraju oceniano najniżej w porównaniu z pozostałymi ujętymi w badaniu źródłami energii. Usytuowanie średnich ocen węgla i ropy w wymiarze bezpieczeństwa na poziomie bliskim wartości 0 nie oznacza neutralności w zakresie wpływu na otoczenie, ale jest efektem znacznego zróżnicowania opinii badanych w tej kwestii.

Na tle węgla i ropy naftowej nieco lepiej prezentuje się gaz ziemny, który – choć również należy do kopalnych nieodnawialnych źródeł pozyskiwania energii – odbierany jest jako wydajniejszy, bezpieczniejszy, dający lepsze perspektywy na przyszłość, a nawet – nieco tańszy.

<sup>4</sup> Odpowiedzi jednoznaczne zrekodowano na wartości -2, -1, 1, 2, natomiast „trudno powiedzieć” na wartość 0 (środek skali).



Paliwa jądrowe mają niejednoznaczny wizerunek: w porównaniu z innymi źródłami najwyżej (średnio) oceniana jest w ich przypadku relacja między zużyciem źródła energii a ilością energii wytworzonej (wydajność), natomiast perspektywicznością przegrywają tylko z OZE. Jednocześnie postrzegane są jako najmniej bezpieczne i dość kosztowne (średnia ocena kosztów porównywalna z węglem i ropą naftową).

Spośród ujętych w badaniu pięciu źródeł pozyskiwania energii zdecydowanie najkorzystniejszy społeczny wizerunek mają odnawialne źródła energii. Uznawane są za zdecydowanie najbezpieczniejsze, najbardziej perspektywiczne i najtańsze, a ich wydajność oceniana jest średnio na poziomie porównywalnym z oceną gazu ziemnego.

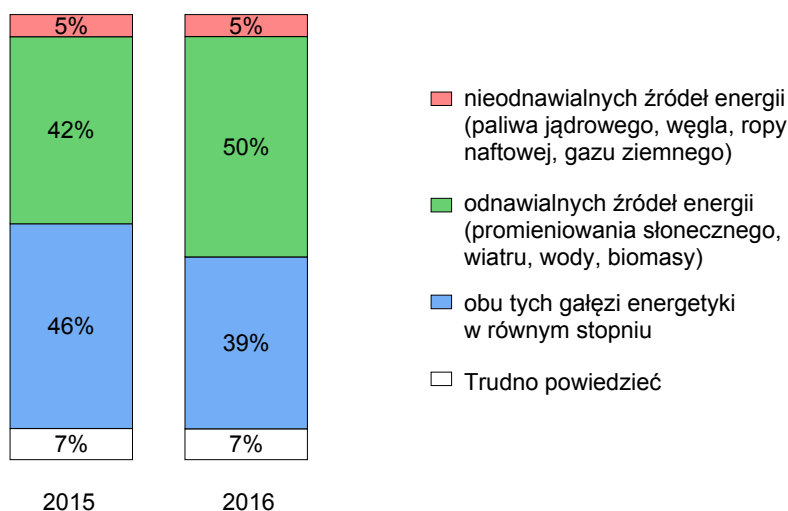
Warto podkreślić, że społeczny wizerunek OZE i paliw jądrowych jest najbardziej stabilny. Sposób postrzegania tych źródeł energii nie uległ istotnym zmianom przez ostatnie 12 miesięcy, w przeciwieństwie do paliw kopalnych, które w tym czasie zauważalnie straciły wizerunkowo (zwłaszcza węgiel i ropa naftowa).

#### **PREFERENCJE DOTYCZĄCE POLITYKI ENERGETYCZNEJ**

Społeczny wizerunek źródeł pozyskiwania energii znajduje odzwierciedlenie w preferencjach Polaków dotyczących pożądanego kierunku rozwoju energetyki. Najliczniej reprezentowany (50%) jest pogląd, że polityka energetyczna powinna koncentrować się na rozwijaniu odnawialnych źródeł energii. Blisko dwie piąte badanych (39%) optuje za równomiernym rozwojem źródeł odnawialnych i nieodnawialnych, natomiast zwolennicy postawienia przede wszystkim na źródła nieodnawialne są w zdecydowanej mniejszości – pogląd ten podziela tylko 5% ogółu badanych.

W stosunku do stycznia 2015 roku znacząco zwiększyło się poparcie dla ukierunkowania polityki energetycznej na źródła odnawialne (o 8 punktów procentowych).

RYS. 7. CZY UWAŻA PAN(I), ŻE OBECNIE NALEŻY SKONCENTROWAĆ SIĘ NA ROZWOJU:

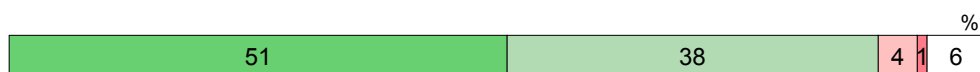


Poparciem rozwoju odnawialnych źródeł energii sprzyja młodszy wiek, lepsze wykształcenie, lepsza ocena własnych materialnych warunków życia oraz lewicowa bądź centrowa orientacja polityczna. Za zrównoważonym rozwojem zarówno OZE, jak i nieodnawialnych źródeł energii częściej, w porównaniu z innymi, opowiadają się osoby w średnim wieku (45–65 lat), mieszkańcy miast średniej wielkości i badani uzyskujący najwyższe dochody na osobę w rodzinie. Najwyższy odsetek zwolenników skoncentrowania się na źródłach nieodnawialnych znajdujemy natomiast wśród respondentów najmłodszych i najgorzej wykształconych – ci ostatni, podobnie jak najstarsi, częściej w porównaniu z innymi deklarują brak zdania na omawiany temat (por. tabele aneksowe).

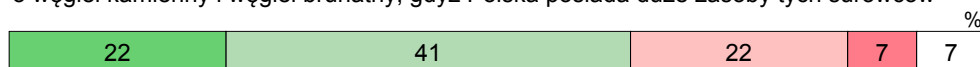
Odnosząc się wprost do strategii, jaką nasz kraj powinien przyjąć w ciągu najbliższych 14 lat (do roku 2030) w zakresie rozwoju elektroenergetyki, rozumianej jako wytwarzanie, przesyłanie i dystrybucja energii elektrycznej, Polacy również zdecydowanie stawiają na odnawialne źródła energii: aż 89% badanych podziela pogląd (ponad połowa w sposób zdecydowany), że w tym okresie *konieczny jest znaczący wzrost produkcji energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii, co pozwoli na podwyższenie standardów czystego środowiska naturalnego w Polsce oraz na zwiększenie wpływu obywateli i społeczności lokalnych na decyzje dotyczące energetyki.*

**RYS. 8. W DYSKUSJI NA TEMAT ROZWOJU ELEKTROENERGETYKI (CZYLI WYTWARZANIA, PRZESYŁANIA I DYSTRYBUCJI ENERGII ELEKTRYCZNEJ) POJAWIAJĄ SIĘ RÓŻNE WARIANTY PROPONOWANYCH STRATEGII. PROSZĘ POWIEDZIEĆ, CZY ZGADZA SIĘ PAN(I) Z NASTĘPUJĄCYMI OPINIAMI, DOTYCZĄCYMI TEJ KWESTII.**

W ciągu 14 lat (do roku 2030) konieczny jest znaczący wzrost produkcji energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii (OZE), co pozwoli na podwyższenie standardów czystego środowiska naturalnego w Polsce oraz na zwiększenie wpływu obywateli i społeczności lokalnych na decyzje dotyczące energetyki



W ciągu 14 lat (do roku 2030) konieczne jest oparcie polskiej elektroenergetyki o węgiel kamienny i węgiel brunatny, gdyż Polska posiada duże zasoby tych surowców



W ciągu 14 lat (do roku 2030) konieczne jest uruchomienie produkcji energii elektrycznej w elektrowniach jądrowych, co pozwoli na zmniejszenie emisji dwutlenku węgla oraz na zwiększenie ilości czystej energii, wytwarzanej w Polsce



■ Zdecydowanie się zgadzam   
 ■ Raczej się zgadzam   
 ■ Raczej się nie zgadzam   
 ■ Zdecydowanie się nie zgadzam   
 ■ Trudno powiedzieć

Pozostałe dwie poddane ocenie strategie rozwoju cieszą się zdecydowanie mniejszą akceptacją. Na drugim miejscu znalazła się opcja oparcia polskiej elektroenergetyki na węglu kamiennym i brunatnym, ze względu na możliwość wykorzystania posiadanych przez Polskę dużych zasobów tych surowców: ta propozycja znalazła uznanie 63% badanych, sprzeciwia się jej 29%. Ponad połowa (53%) respondentów opowiedziała się natomiast za wariantem trzecim popierając pogląd, według którego w omawianej perspektywie czasowej (do 2030 roku) *konieczne jest uruchomienie produkcji energii elektrycznej w elektrowniach jądrowych, co pozwoli na zmniejszenie emisji dwutlenku węgla oraz na zwiększenie ilości czystej energii, wytwarzanej w Polsce*. Sprzeciw zadeklarowało w tym przypadku 34% badanych.

Polacy w zdecydowanej większości nie są zwolennikami strategii koncentracji rozwoju energetycznego wokół jednego źródła produkcji energii. Tylko 8% ogółu stanowią badani opowiadający się za wyłącznym rozwojem OZE, z całkowitym pominięciem zarówno węgla, jak i energetyki jądrowej. Jeszcze mniejszy (3%) jest odsetek postulujących

ograniczenie się wyłącznie do węgla, z uwagi na duże zasoby tego surowca; nikt (0%) nie opowiada się za postawieniem wyłącznie na energetykę jądrową. Dużo większą aprobatą cieszą się natomiast strategie mieszane („mix energetyczny”) z udziałem odnawialnych źródeł energii:

OZE + energetyka jądrowa:	17%
OZE + węgiel:	19%
OZE + energetyka jądrowa + węgiel:	32%

Zdecydowane poparcie dla rozwijania elektroenergetyki w oparciu o posiadane zasoby węgla częściej w porównaniu z innymi deklarują mieszkańcy wsi, rolnicy oraz osoby z najniższym wykształceniem (podstawowym /gimnazjalnym i zasadniczym zawodowym). Wariant ten jest bliższy osobom o prawicowych poglądach politycznych. Za węglem zdecydowanie częściej opowiadają się w tym kontekście mężczyźni niż kobiety.

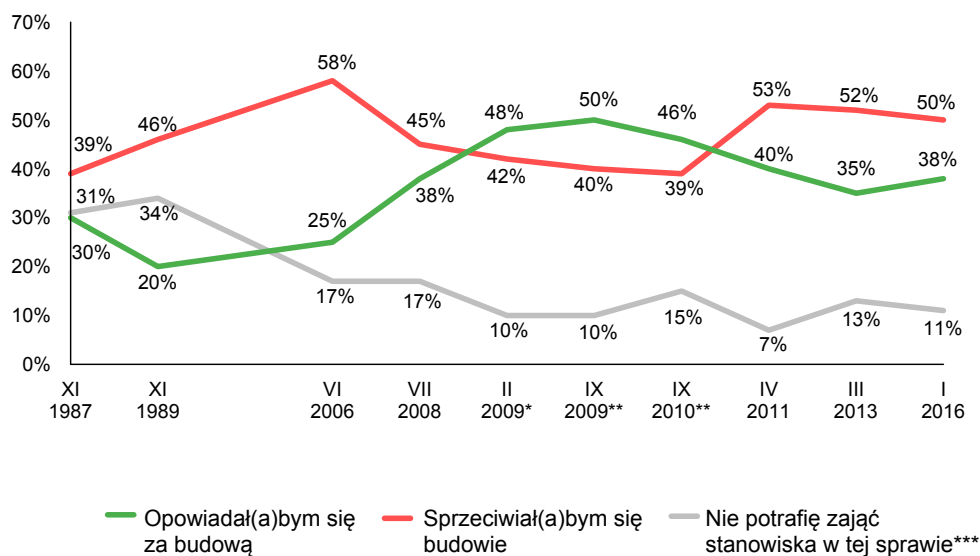
Zdeklarowani zwolennicy zwiększania produkcji energii elektrycznej pochodzącej z OZE rekrutują się przede wszystkim spośród mieszkańców miast, osób z co najmniej średnim wykształceniem, lepiej sytuowanych oraz spośród badanych lokujących swoje poglądy polityczne bliżej lewej strony.

Opinia o konieczności uruchomienia w ciągu 14 lat produkcji energii elektrycznej w elektrowniach jądrowych częściej podzielana jest przez mężczyzn niż kobiety; w porównaniu z innymi częściej skłaniają się ku niej najmłodsi (do 24 lat) respondenci, mieszkańcy średnich i dużych miast oraz badani pozytywnie oceniający własne warunki materialne.

#### **STOSUNEK DO BUDOWY ELEKTROWNI JĄDROWEJ**

W celu doprecyzowania poglądu Polaków na wykorzystanie w energetyce paliw jądrowych, poprosiliśmy respondentów o zadeklarowanie swojego stanowiska w kwestii budowy w naszym kraju elektrowni jądrowej.

**RYS. 9. BUDOWA ELEKTROWNI JĄDROWYCH MA SWOICH ZWOLENNIKÓW I PRZECIWNIKÓW. GDYBY POPROSZONO PANA(IĄ) O ZAJĘCIE JEDNOZNA CZNEGO STANOWISKA W SPRAWIE BUDOWY TAKICH ELEKTROWNI W NASZYM KRAJU, TO CZY BYŁ(A)BY PAN(I) ZA CZY TEŻ PRZECIWI?**



\* Badanie dla Ambasady Brytyjskiej

\*\* Badanie dla Ministerstwa Gospodarki

\*\*\* W latach 2009–2011 i w roku 2016 odpowiedź brzmiała: „trudno powiedzieć”

Stosunek do budowy elektrowni jądrowej w Polsce badany jest przez CBOS od 1987 roku. W okresie 1987–2009 mieliśmy do czynienia z dwoma podstawowymi zmianami opinii:

- znaczącym spadkiem odsetka odpowiedzi „trudno powiedzieć” ,
- postępującym wzrostem akceptacji budowy elektrowni jądrowej.

W latach 1989 – 2008 przeważał sprzeciw wobec budowy elektrowni jądrowej (z rekordowym odsetkiem przeciwników w roku 2006). W roku 2008 nastąpił wzrost poziomu aprobaty, mający ciąg dalszy w roku 2009, w którym po raz pierwszy w historii naszych badań nad tym tematem zanotowaliśmy przewagę liczebną zwolenników budowy elektrowni jądrowej nad jej przeciwnikami. Tendencja ta utrzymała się przez blisko dwa lata, choć już pod koniec 2010 roku rozpoczął się trend spadkowy, trwający do 2013 roku. Obecne dane wskazują na pewną stabilizację poglądów Polaków w kwestii budowy elektrowni jądrowej: w ciągu trzech lat dzielących aktualne badanie od poprzedniego odsetki zwolenników i przeciwników budowy nie uległy istotnym zmianom – wciąż połowa Polaków jest przeciwna budowie (spadek o 2 punkty procentowe w stosunku do 2013 roku), a 38% ją popiera (wzrost o 3 punkty procentowe). Brak zmian opinii na omawiany temat może być skutkiem pewnego „wyciszenia” tego tematu w mediach w ostatnich latach, wynikającego

z jednej strony z zawieszenia planów budowy elektrowni w Polsce, z drugiej natomiast – z braku doniesień o spektakularnych wydarzeniach związanych z energetyką jądrową (znaczący wzrost sprzeciwu wobec budowy elektrowni notowany w 2011 roku miał związek z katastrofą w japońskiej elektrowni Fukushima).

Warto podkreślić, że stosunek do budowy elektrowni jądrowej jest kwestią, w której zdecydowana większość Polaków ma sprecyzowaną opinię – odsetek osób deklarujących brak stanowiska („trudno powiedzieć”) jest niski – od wielu lat oscyluje wokół 10% (obecnie 11% ogółu badanych).

Czynnikami różnicującymi opinię na temat budowy elektrowni jądrowej w Polsce są: płeć, wiek, wykształcenie, miejsce zamieszkania badanych i status społeczno-materialny. Zwolenników znajdujemy częściej niż przeciętnie wśród osób najmłodszych (do 24 lat) i mieszkańców dużych miast. Poparciowi energetyki jądrowej sprzyja wyższy poziom wykształcenia (co najmniej średnie), wyższy status zawodowy oraz wysoki deklarowany dochód na osobę w rodzinie i pozytywna ocena własnych warunków materialnych.

Przeciwnicy budowy elektrowni częściej niż przeciętnie rekrutują się spośród osób najstarszych, mieszkańców wsi i najmniejszych miast; przeciwwowi sprzyja niski poziom wykształcenia, niskie dochody i negatywna ocena własnych warunków życia.

Za budową elektrowni niemal dwukrotnie częściej opowiadają się mężczyźni (51%) niż kobiety (27%).



Uzyskane dane wskazują jednoznacznie, że Polacy wiążą przyszłość sektora energetycznego przede wszystkim z rozwojem odnawialnych źródeł energii. W praktyce oznacza to poparcie dla różnych strategii „mixu energetycznego”, z koniecznym i rosnącym udziałem OZE, przy stopniowym ograniczaniu udziału źródeł nieodnawialnych.

Opracowała  
Magdalena GWIAZDA

## A N E K S

Tabela 1

		Czy uważa Pan(i), że obecnie należy skoncentrować się na rozwoju:					Liczba osób
		nieodnawialnych źródeł energii (paliwa jądrowego, węgla, ropy naftowej, gazu ziemnego)	odnawialnych źródeł energii (promieniowania słonecznego, wiatru, wody, biomasy)	obu tych gałęzi energetyki w równym stopniu	Trudno powiedzieć	Odmowa odpowiedzi	
		%	%	%	%	%	
Ogółem		5	50	39	7	0	992
Płeć	Mężczyźni	6	50	39	5	0	470
	Kobiety	4	50	38	8		522
Wiek	18–24 lata	10	55	32	3		102
	25–34	3	57	39	2		189
	35–44	4	52	40	4		181
	45–54	4	51	44	1		147
	55–64	1	47	43	9		175
	65 lat i więcej	8	41	33	17	0	198
Miejsce zamieszkania	Wieś	5	50	35	9		395
	Miasto do 19 999	4	49	42	5		120
	20 000 – 99 999	4	53	37	6		219
	100 000 – 499 999	4	46	46	4	1	154
	500 000 i więcej mieszk.	7	49	40	4		104
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	10	42	30	18		201
	Zasadnicze zawodowe	3	50	40	6	0	243
	Średnie	4	52	40	4		300
	Wyższe	3	54	43	1		248
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	4	56	39	1		127
	Średni personel, technicy	3	55	41	2		43
	Pracownicy adm.-biurowi	5	48	43	4		63
	Pracownicy usług	1	61	31	7		61
	Robotnicy wykwalifikowani	7	47	42	4		108
	Robotnicy niewykwalifik.		59	37	4		42
	Rolnicy	7	54	40			40
	Pracujący na własny rach.	6	46	46	2		37
	Bezrobotni		51	42	8		65
	Emeryci	6	42	38	14	0	233
	Renciści	2	46	31	20		62
	Uczniowie i studenci	15	56	29			58
	Gospodynie domowe i inni	3	53	43	2		54
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	6	51	41	2		150
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	3	47	44	6		94
	sekt. pryw. poza rolnict.	4	55	38	3		239
	prywatnym gosp. rolnym	2	58	40			42
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	4	51	38	6		135
	Od 650 do 999 zł	5	58	28	9		141
	Od 1000 do 1399 zł	4	53	33	10	1	168
	Od 1400 zł do 1999 zł	3	46	44	7		135
	2000 zł i więcej	5	39	53	3		170
Ocena własnych war. mater.	Złe	1	49	45	5		66
	Średnie	6	45	39	9	0	366
	Dobre	4	53	37	5		560
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	8	46	36	10		41
	Raz w tygodniu	6	46	41	7		479
	1–2 razy w miesiącu	4	60	29	7		129
	Kilka razy w roku	2	49	42	7	1	191
	W ogóle nie uczestniczy	6	55	35	5		141
Poglądy polityczne	Lewica	2	53	42	3		149
	Centrum	4	51	41	4		231
	Prawica	8	47	41	5		328
	Trudno powiedzieć	4	51	32	13	0	284

Tabela 2

		W ciągu 14 lat (do roku 2030) konieczne jest oparcie polskiej elektroenergetyki o węgiel kamienny i węgiel brunatny, gdyż Polska posiada duże zasoby tych surowców.					Liczba osób
		Zdecydowanie się zgadzam	Raczej się zgadzam	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	
Ogółem		22	41	22	7	7	992
Płeć	Mężczyźni	27	40	21	8	5	470
	Kobiety	18	43	24	6	10	522
Wiek	18–24 lata	23	48	21	3	6	102
	25–34	21	41	26	8	5	189
	35–44	20	39	31	6	4	181
	45–54	24	44	19	10	3	147
	55–64	22	44	20	7	7	175
	65 lat i więcej	25	37	17	6	16	198
Miejsce zamieszkania	Wieś	27	43	19	4	6	395
	Miasto do 19 999	16	53	18	5	8	120
	20 000 – 99 999	22	41	21	8	9	219
	100 000 – 499 999	22	34	29	7	8	154
Wykształcenie	500 000 i więcej mieszk.	12	37	32	14	5	104
	Podstawowe / gimnazjalne	26	42	13	5	14	201
	Zasadnicze zawodowe	27	43	16	6	9	243
	Średnie	22	44	23	7	4	300
Grupa społeczna i zawodowa	Wyższe	15	36	35	9	5	248
	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	13	35	37	11	4	127
	Średni personel, technicy	12	35	47	2	4	43
	Pracownicy adm.-biurowi	14	41	34	6	6	63
	Pracownicy usług	16	43	28	10	3	61
	Robotnicy wykwalifikowani	30	45	15	5	4	108
	Robotnicy niewykwalifik.	20	57	12		10	42
	Rolnicy	32	41	21	2	5	40
	Pracujący na własny rach.	26	35	31	6	2	37
	Bezrobotni	31	41	19	5	4	65
	Emeryci	25	40	15	6	13	233
	Renciści	17	44	14	10	15	62
Pracuje w:	Uczniowie i studenci	23	47	20	4	6	58
	Gospodynie domowe i inni	28	41	14	12	5	54
	inst. państw., publicznej	19	35	39	4	3	150
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	21	43	20	8	8	94
	sekt. pryw. poza rolnict. prywatnym gosp. rolnym	19	43	25	8	5	239
Dochody na jedną osobę	32	43	19	2	5	42	
	Do 649 zł	25	41	21	8	5	135
	Od 650 do 999 zł	23	43	19	6	10	141
	Od 1000 do 1399 zł	24	44	20	2	9	168
	Od 1400 zł do 1999 zł	18	52	21	4	4	135
Ocena własnych war. mater.	2000 zł i więcej	16	33	32	13	6	170
	Złe	21	50	11	10	9	66
	Średnie	24	40	21	5	10	366
Udział w prakt. religijnych	Dobre	21	42	25	7	5	560
	Kilka razy w tygodniu	28	49	12	2	9	41
	Raz w tygodniu	21	46	20	6	7	479
	1–2 razy w miesiącu	24	38	26	4	7	129
	Kilka razy w roku	24	36	23	7	10	191
Poglądy polityczne	W ogóle nie uczestniczy	21	35	29	12	3	141
	Lewica	17	37	33	8	4	149
	Centrum	22	38	26	5	8	231
	Prawica	28	42	17	8	4	328
	Trudno powiedzieć	18	45	19	5	12	284



Tabela 3

		W ciągu 14 lat (do roku 2030) konieczny jest znaczący wzrost produkcji energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii (OZE), co pozwoli na podwyższenie standardów czystego środowiska naturalnego w Polsce oraz na zwiększenie wpływu obywateli i społeczności lokalnych na decyzje dotyczące energetyki					Liczba osób
		Zdecydowanie się zgadzam	Raczej się zgadzam	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	
Ogółem		50	38	4	1	6	992
Płeć	Mężczyźni	53	36	5	1	5	470
	Kobiety	48	39	4	1	8	522
Wiek	18–24 lata	41	43	11		5	102
	25–34	55	37	4		4	189
	35–44	51	41	5	1	2	181
	45–54	57	37	1	1	5	147
	55–64	52	35	4	3	6	175
	65 lat i więcej	45	36	4	1	15	198
Miejsce zamieszkania	Wieś	47	39	5	1	7	395
	Miasto do 19 999	46	47	2		5	120
	20 000 – 99 999	56	31	5	1	6	219
	100 000 – 499 999	53	36	3	1	7	154
	500 000 i więcej mieszk.	52	38	6		3	104
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	39	37	5	3	15	201
	Zasadnicze zawodowe	49	40	3	0	8	243
	Średnie	53	38	5	1	3	300
	Wyższe	58	36	5	0	1	248
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	55	40	4	1	1	127
	Średni personel, technicy	51	43	4		3	43
	Pracownicy adm.-biurowi	60	33	6		1	63
	Pracownicy usług	44	40	11		4	61
	Robotnicy wykwalifikowani	52	39	4		5	108
	Robotnicy niewykwalifik.	47	37	4	3	9	42
	Rolnicy	46	50			4	40
	Pracujący na własny rach.	71	24	3		2	37
	Bezrobotni	55	35	5		5	65
	Emeryci	47	37	3	1	12	233
	Renciści	39	37	3	7	14	62
	Uczniowie i studenci	38	46	11		6	58
Pracuje w:	Gospodynie domowe i inni	60	34		2	5	54
	inst. państw., publicznej	54	39	3	1	3	150
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	44	44	9		2	94
	sekt. pryw. poza rolnict.	58	33	5	0	4	239
	prywatnym gosp. rolnym	45	52			4	42
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	54	38	4	1	3	135
	Od 650 do 999 zł	53	34	4	1	9	141
	Od 1000 do 1399 zł	45	41	6	1	7	168
	Od 1400 zł do 1999 zł	56	34	4		6	135
	2000 zł i więcej	51	43	2	1	2	170
Ocena własnych war. mater.	Złe	46	34	6	1	13	66
	Średnie	47	40	4	1	8	366
	Dobre	54	37	4	1	4	560
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	56	28	9		7	41
	Raz w tygodniu	45	44	4	1	6	479
	1–2 razy w miesiącu	53	38	3	1	5	129
	Kilka razy w roku	52	33	5	1	8	191
	W ogóle nie uczestniczy	62	28	6		5	141
Poglądy polityczne	Lewica	62	32	4		1	149
	Centrum	50	38	4	1	6	231
	Prawica	50	40	5	1	5	328
	Trudno powiedzieć	46	38	4	1	11	284

Tabela 4

		W ciągu 14 lat (do roku 2030) konieczne jest uruchomienie produkcji energii elektrycznej w elektrowniach jądrowych, co pozwoli na zmniejszenie emisji dwutlenku węgla oraz na zwiększenie ilości czystej energii, wytwarzanej w Polsce					Liczba osób
		Zdecydowanie się zgadzam	Raczej się zgadzam	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	
Ogółem		20	33	22	12	14	992
Płeć	Mężczyźni	27	32	20	10	10	470
	Kobiety	14	33	23	13	17	522
Wiek	18–24 lata	23	45	21	4	6	102
	25–34	22	39	19	9	11	189
	35–44	20	37	24	10	9	181
	45–54	20	33	23	13	12	147
	55–64	24	27	26	10	14	175
	65 lat i więcej	15	21	18	20	26	198
Miejsce zamieszkania	Wieś	21	30	22	12	15	395
	Miasto do 19 999	17	30	21	12	19	120
	20 000 – 99 999	22	33	23	10	13	219
	100 000 – 499 999	22	34	19	12	13	154
	500 000 i więcej mieszk.	19	42	19	11	9	104
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	16	24	17	17	26	201
	Zasadnicze zawodowe	23	31	20	10	16	243
	Średnie	21	36	22	11	10	300
	Wyższe	20	36	26	11	6	248
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	24	36	26	9	5	127
	Średni personel, technicy	13	57	20	5	6	43
	Pracownicy adm.-biurowi	26	35	21	10	8	63
	Pracownicy usług	23	28	34	11	4	61
	Robotnicy wykwalifikowani	26	36	14	11	12	108
	Robotnicy niewykwalifik.	9	46	25	6	14	42
	Rolnicy	19	29	25	23	4	40
	Pracujący na własny rach.	11	38	29	18	4	37
	Bezrobotni	22	29	19	14	16	65
	Emeryci	18	23	20	16	23	233
	Renciści	15	13	29	11	32	62
	Uczniowie i studenci	26	56	11	1	5	58
Pracuje w:	Gospodynie domowe i inni	20	32	17	7	24	54
	inst. państw., publicznej	21	39	22	11	8	150
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	20	32	24	10	14	94
	sekt. pryw. poza rolnict.	23	39	23	9	6	239
	prywatnym gosp. rolnym	16	26	31	23	4	42
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	20	31	21	13	14	135
	Od 650 do 999 zł	17	31	23	12	16	141
	Od 1000 do 1399 zł	18	31	25	13	13	168
	Od 1400 zł do 1999 zł	22	28	25	13	13	135
	2000 zł i więcej	24	39	19	7	10	170
Ocena własnych war. mater.	Złe	13	30	21	16	19	66
	Średnie	19	29	21	14	17	366
	Dobre	22	35	22	9	11	560
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	10	32	30	11	17	41
	Raz w tygodniu	20	33	24	11	12	479
	1–2 razy w miesiącu	16	27	26	12	19	129
	Kilka razy w roku	26	34	14	12	14	191
	W ogóle nie uczestniczy	22	35	17	14	11	141
Poglądy polityczne	Lewica	19	44	18	9	11	149
	Centrum	22	34	21	12	12	231
	Prawica	22	33	23	13	8	328
	Trudno powiedzieć	18	25	22	12	24	284

Tabela 5

		Budowa elektrowni jądrowych ma swoich zwolenników i przeciwników. Gdyby poproszono Pana(ią) o zajęcie jednoznacznego stanowiska w sprawie budowy takich elektrowni w naszym kraju, to czy był(a)by Pan(i) za czy też przeciw?				Liczba osób
		Opowiadał(a)bym się za budową	Sprzeciwiał(a)bym się budowie	Trudno powiedzieć	Odmowa odpowiedzi	
		%	%	%	%	
Ogółem		38	50	11	0	992
Płeć	Mężczyźni	51	41	8		470
	Kobiety	27	59	14	0	522
Wiek	18–24 lata	50	37	14		102
	25–34	37	54	9		189
	35–44	39	48	13		181
	45–54	38	48	14		147
	55–64	39	51	10		175
	65 lat i więcej	33	56	10	1	198
Miejsce zamieszkania	Wieś	33	55	12	0	395
	Miasto do 19 999	35	54	11		120
	20 000 – 99 999	41	48	11		219
	100 000 – 499 999	45	45	10		154
	500 000 i więcej mieszk.	48	42	11		104
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	31	53	16	1	201
	Zasadnicze zawodowe	33	55	11		243
	Średnie	43	48	8		300
	Wyższe	43	45	11		248
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	50	42	7		127
	Średni personel, technicy	44	43	13		43
	Pracownicy adm.-biurowi	37	48	15		63
	Pracownicy usług	28	54	18		61
	Robotnicy wykwalifikowani	44	51	6		108
	Robotnicy niewykwalifik.	18	63	19		42
	Rolnicy	27	58	15		40
	Pracujący na własny rach.	41	45	14		37
	Bezrobotni	44	48	8		65
	Emeryci	35	53	12	0	233
	Renciści	31	57	12		62
	Uczniowie i studenci	62	30	8		58
	Gospodynie domowe i inni	20	67	13		54
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	39	50	12		150
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	43	43	14		94
	sekt. pryw. poza rolnict.	43	47	10		239
	prywatnym gosp. rolnym	26	67	8		42
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	31	61	8		135
	Od 650 do 999 zł	25	58	18		141
	Od 1000 do 1399 zł	36	55	9		168
	Od 1400 zł do 1999 zł	41	50	9		135
	2000 zł i więcej	55	37	8		170
Ocena własnych war. mater.	Złe	29	58	13		66
	Średnie	31	57	11	0	366
	Dobre	44	45	11		560
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	27	63	10		41
	Raz w tygodniu	35	53	12	0	479
	1–2 razy w miesiącu	36	50	14		129
	Kilka razy w roku	41	47	11		191
	W ogóle nie uczestniczy	53	41	6		141
Poglądy polityczne	Lewica	48	44	9		149
	Centrum	37	52	11	0	231
	Prawica	46	46	8		328
	Trudno powiedzieć	26	57	17		284